

На основу члана 71. Закона о референдуму и народној иницијативи („Службени гласник РС“, бр. 111/21 и 119/21),

Републичка изборна комисија, на седници одржаној 10. фебруара 2022. године, решавајући по приговору Саше Радуловића, законског заступника Удружења СУВЕРЕНИСТИ, званичног организатора референдумске кампање поднетом против Извештаја о спроведеном републичком референдуму ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије, донела је

РЕШЕЊЕ

Приговор се ОДБИЈА као НЕОСНОВАН.

Образложење

Републичка изборна комисија је 9. фебруара 2022. године у 16,30 часова примила приговор Саше Радуловића, законског заступника званичног организатора референдумске кампање – Удружења СУВЕРЕНИСТИ.

Приговор је поднет непосредном предајом Писарници Народне скупштине.

Приговор је поднет против Извештаја о спроведеном републичком референдуму ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије 02 број 014-439/22 од 7. фебруара 2022. године.

Подносилац приговора у образложењу наводи да је оспорени извештај у супротности са Уставом Републике Србије, услед чега мора да буде поништен.

У приговору се наводи: да члан 203. став 8. Устава Републике Србије децидирано прописује да када се акт о промени Устава стави на потврђивање, грађани се на референдуму изјашњавају најкасније у року од 60 дана од дана усвајања акта о промени Устава; да је Акт о промени Устава усвојила Народна скупштина 30.11.2021. године, те је наведени Уставом прописани рок за изјашњавање грађана протекао дана 29.01. 2022. године; да, упркос наведеном, изјашњавање грађана није окончано закључно са 29.01.2022. године, како је то Уставом прописано, будући да је на гласачком месту број 59. у градској општини Вождовац у граду Београду дана 02.02.2022. године спроведено гласање; да, с обзиром на чињеницу да референдум није окончан у предвиђеном року, Републичка изборна комисија није могла донети извештај о спроведеном референдуму; да се у тачки IV оспореног извештаја погрешно наводи да је Републичка изборна комисија у складу са чланом 203. став 8. констатовала да је на републичком референдуму донета одлука о потврђивању Акта о промени Устава, када је баш наведени извештај у супротности са наведеним чланом Устава; да побијани извештај Републичка изборна комисија није могла утврдити и из разлога што Извештај о укупним резултатима републичког референдума од 04.02.2022. године није правноснажан, будући да Суверенисти против

решења Републичке изборне комисије којим се одбија приговор подносе у законском року жалбу Управном суду.

У складу са наводима из образложења приговора, подносилац приговора предлаже да Републичка изборна комисија усвоји приговор те поништи Извештај о спроведеном републичком референдуму ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије 02 број 014-439/22 од 7. фебруара 2022. године.

Републичка изборна комисија је, претходно испитујући приговор, у смислу одредбе члана 162. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење), чије одредбе се сходно примењују у поступку по приговорима на основу члана 25. Пословника Републичке изборне комисије („Службени гласник РС“, број 117/21 – пречишћен текст), утврдила да је приговор благовремен.

У вези са наводима из приговора, Републичка изборна комисија је претходно констатовала:

- да је чланом 203. Устава Републике Србије прописано: да предлог за промену Устава може поднети најмање једна трећина од укупног броја народних посланика, председник Републике, Влада и најмање 150.000 бирача (став 1); да о промени Устава одлучује Народна скупштина (став 2); да се предлог за промену Устава усваја двотрећинском већином од укупног броја народних посланика (став 3); да ако не буде постигнута потребна већина, промени Устава по питањима садржаним у поднетом предлогу који није усвојен, не може се приступити у наредних годину дана (став 4); да ако Народна скупштина усвоји предлог за промену Устава, приступа се изради, односно разматрању акта о промени Устава (став 5); да Народна скупштина усваја акт о промени Устава двотрећинском већином од укупног броја народних посланика и може одлучити да га и грађани потврде на републичком референдуму (став 6); да је Народна скупштина дужна да акт о промени Устава стави на републички референдум ради потврђивања, ако се промена Устава односи на преамбулу Устава, начела Устава, људска и мањинска права и слободе, уређење власти, проглашавање ратног и ванредног стања, одступање од људских и мањинских права у ванредном и ратном стању или поступак за промену Устава (став 7); да када се акт о промени Устава стави на потврђивање, грађани се на референдуму изјашњавају најкасније у року од 60 дана од дана усвајања акта о промени Устава и да је промена Устава усвојена ако је за промену на референдуму гласала већина изашлих бирача (став 8); да акт о промени Устава који је потврђен на републичком референдуму ступа на снагу када га прогласи Народна скупштина (став 9); да ако Народна скупштина не одлучи да акт о промени Устава стави на потврђивање, промена Устава је усвојена изгласавањем у Народној скупштини, а акт о промени Устава ступа на снагу када га прогласи Народна скупштина (став 10);

- да је Народна скупштина, на Осмој посебној седници у Дванаестом сазиву, одржаној 30. новембра 2021. године, донела Одлуку

о расписивању републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 115/21), којом је, у тачки 2, одређено да ће се републички референдум одржати 16. јануара 2022. године, у времену од 7.00 до 20.00 часова, док је у тачки 5. одређено да Републичка изборна комисија утврђује и објављује укупне резултате републичког референдума и доставља извештај о спроведеном републичком референдуму Народној скупштини Републике Србије;

- да у складу са чланом 21. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи Републичка изборна комисија, као надлежна комисија за спровођење републичког референдума у складу са чланом 19. став 3. истог закона, обавља следеће послове:

- 1) **стара се о законитом спровођењу референдума;**
- 2) доноси упутство за спровођење референдума;
- 3) стара се о обезбеђивању материјала за спровођење референдума;
- 4) прописује обрасце за спровођење референдума;
- 5) одређује гласачка места;
- 6) образује гласачке одборе;
- 7) утврђује и проглашава резултате референдума;
- 8) **обавља и друге послове одређене овим законом и одлуком о расписивању референдума;**

- да је Републичка изборна комисија, на 43. седници одржаној 4. фебруара 2022. године, на основу члана 19, члана 21. став 1. тачка 7) и члана 79. Закона о референдуму и народној иницијативи и сходно члану 85. и члану 90. став 3. Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС“, бр. 35/00, 57/03 - УС, 72/03 - др. закон, 18/04, 85/05 - др. закон, 101/05 - др. закон, 104/09 - др. закон, 28/11 - УС, 36/11, 12/20, 68/20 и 14/22), који је важио и који се сходно примењивао на дан одржавања наведене седнице, утврдила Извештај о укупним резултатима републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије, 02 Број 014-433/22 („Службени гласник РС“, број 13/22);

- да је Републичка изборна комисија, на 45. седници одржаној 7. фебруара 2022. године, на основу члана 21. став 1. тач. 7) и 8) Закона о референдуму и народној иницијативи и тачке 5. Одлуке о расписивању републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије утврдила Извештај о спроведеном републичком референдуму ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије, 02 Број 014-439/22 и поднела га Народној скупштини Републике Србије 8. фебруара 2022. године;

- да је чланом 41. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи прописано да се укупни резултати републичког референдума утврђују у року од 48 сати од када је надлежна комисија добила све резултате гласања које утврђују поткомисије, док је ставом 5. истог члана прописано да се резултати референдума објављују на начин на који се објављује и одлука о расписивању референдума;

- да је чланом 72. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи прописано да, ако утврди да је неправилност учињена на једном или више гласачких места битно утицала на резултате гласања, надлежна комисија поништиће радње на тим гласачким местима и одредити време њиховог понављања;

- да је чланом 79. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи прописано да се у погледу гласачких места, материјала за гласање, именовања чланова гласачких одбора, начина рада гласачких одбора, гласачких листића, гласања, **утврђивања резултата гласања на гласачким местима** и других питања у вези са гласањем која нису уређена овим законом сходно примењују одговарајуће одредбе закона којим се уређује избор народних посланика;

- да је чланом 90. став 3. раније важећег Закона о избору народних посланика прописано да се резултат избора утврђује по завршетку поновљеног гласања;

- да је Републичка изборна комисија, на 40. седници одржаној 29. јануара 2022. године, решавајући по приговору гласача Марије Стојановић и Милана Стојановића из Београда, у поновном поступку по Пресуди Управног суда број 7 Уж 6/22 од 29. јануара 2022. године, на основу чл. 71. и 72. Закона о референдуму и народној иницијативи донела Решење 02 Број: 014-370/22 којим је наведени приговор усвојен и поништено гласање на републичком референдуму ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије, одржано 16. јануара 2022. године, на гласачком месту број 59. у градској општини Вождовац у граду Београду;

- да је Републичка изборна комисија, на 41. седници, одржаној 30. јануара 2022. године, донела Решење о спровођењу поновног гласања на гласачком месту на којем је поништено гласање на републичком референдуму одржаном 16. јануара 2022. године 02 Број: 014-416/22 („Службени гласник РС“, број 11/22) којим је одређено понављање гласања на републичком референдуму ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије, одржаном 16. јануара 2022. године, на гласачком месту број 59. (МЗ "КУМОДРАЖ-ДВА" - МАЛА САПА) у градској општини Вождовац у граду Београду, на којем је гласање поништено Решењем Републичке изборне комисије број 014-370/22 од 29. јануара 2022. године и којим је одређено да ће се поновно гласање одржати у среду, 2. фебруара 2022. године, у времену од 7.00 до 20.00 часова;

- да је Општинска изборна комисија градске општине Вождовац 3. фебруара 2022. године доставила Републичкој изборној комисији Извештај о резултатима гласања на републичком референдуму одржаном 16. јануара 2022. године на територији градске општине Вождовац број 013-2-22/22 од 02.02.2022. године.

У складу са наведеним чињеничним и правним стањем, Републичка изборна комисија је закључила да је у свему поступила у складу са важећим законским прописима у погледу утврђивања и објављивања резултата републичког референдума ради потврђивања

Акта о промени Устава Републике Србије, одржаног 16. јануара 2022. године и поновљеног на девет гласачких места 23. јануара 2022. године и на једном гласачком месту 2. фебруара 2022. године, те да је Извештај о укупним резултатима републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије правилно донет по окончању поновног гласања на гласачком месту број 59. у градској општини Вождовац у граду Београду и у законском року по добијању у последњег извештаја надлежне поткомисије (Општинске изборне комисије градске општине Вождовац) о резултатима гласања на републичком референдуму на територији градске општине Вождовац у граду Београду, након чега је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“, односно на исти начин на који је објављена и Одлука о расписивању републичког референдума ради потврђивања Акта о промени Устава Републике Србије.

Републичка изборна комисија је, дакле, била дужна да, као орган надлежан за спровођење републичког референдума у складу са чланом 19. став 3. Закона о референдуму и народној иницијативи, спроведе референдумски поступак у роковима и по поступку утврђеним одговарајућим законским прописима и да у складу са обавезом утврђеном Одлуком о расписивању републичког референдума Народној скупштини поднесе извештај о спроведеном републичком референдуму.

У вези са тврдњама подносиоца приговора да изјашњавање грађана није окончано закључно са 29. јануаром 2022. године, како је то Уставом прописано, будући да је на једном гласачком месту спроведено гласање 2. фебруара 2022. године, Републичка изборна комисија је закључила да је одржавањем гласања на републичком референдуму 16. јануара 2022. године, како је то одређено одлуком Народне скупштине од 30. новембра 2021. године којом је републички референдум расписан, у свему испоштована одредба члана 203. став 8. Устава Републике Србије.

По оцени Републичке изборне комисије, смисао и домашај одредбе члана 203. став 8. Устава Републике Србије у погледу рока за изјашњавање грађана на референдуму не треба тражити у временском ограничавања самог референдумског поступка потврђивања акта о промени Устава Републике Србије, већ у упућивању на то да Народна скупштина, приликом расписивања референдума, има временско ограничење само у погледу одређивања датума за изјашњавање грађана. Супротна тумачења не би била у духу правног система Републике Србије, оличеног, пре свега, у самом Уставу, који у члану 36. став 2. прописује да свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу. У том смислу, Републичка изборна комисија оцењује да одредбе Закона о референдуму и народној иницијативи о заштити права нису усмерене ка оспоравању целог референдумског поступка, већ обезбеђивању законитости његовог спровођења, у прилог чему се указује на одредбу члана 72. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи, која прописује обавезу понављања гласања на оним гласачким местима на којима је учињена неправилност која је битно утицала на резултате гласања.

На основу свега наведеног, Републичка изборна комисија је констатовала да нема основа за закључак да је оспорени извештај у супротности са Уставом, како се, по оцени Републичке изборне комисије, неосновано указује у приговору, услед чега није учињена неправилност која би била основ за усвајање приговора и поништење оспореног извештаја, тако да је донета одлука како је наведено у диспозитиву овог решења.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се изјавити жалба Управном суду у року од 96 сати од пријема решења, преко Републичке изборне комисије.

02 Број: 014-439/22
У Београду, 10. фебруара 2022. године

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
БЕОГРАД

ПРЕДСЕДНИК

Владимир Димитријевић